

Problém obsazení obranných postavení nepřítele z chodu

Redakčně zpracovaný a zkrácený článek generálmajora A. P. Kurkova, kandidáta vojenských věd, docenta, uveřejněný v sovětském časopise „Vojennaja mysl“ č. 4/1981.

Vysoká tempa rozvíjení útoku a dosahování stanovených cílů operace v co nejkratší době přímo souvisí s úspěšným řešením problému obsazení obranných postavení nepřítele z chodu. Takový způsob činnosti se zásadně liší od průlomu obranných postavení z chodu. Průlom postavení z chodu, jak potvrzují zkušenosti z Velké vlastenecké války, spočíval v tom, že veškerá činnost vojsk byla vedena proti nepříteli, který předem zaujal obranu. Vojska pokračovala v boji bez zastávky a zaujetí výchozího postavení, s postupným rozvíjením svazků a útvarů do předbojových a bojových sestav přímo za přesunu, z pochodové sestavy nebo z té sestavy, ve které postoupily k obrannému postavení nepřítele. Přitom nebylo možné dlouhé zdržení vojsk na čáře zteče. Útok byl zahajován v zápatí po úderech letectva a palebných případech dělostřelectva. Někdy byla vedena před zahájením útoku krátká palebná příprava.

Již v minulé válce byl ovšem používán i způsob obsazení obranných postavení nepřítele z chodu. Úspěchu při plnění tohoto úkolu bylo dosahováno buď předejitím nepřítele při přechodu do obrany obsazením ještě nezaujatých obranných postavení, nebo zmařením jeho pokusů

obsadit toto postavení a organizovat pevnou obranu. V obou případech měla rozhodující úlohu smělá a rozhodná činnost předvojů a předsunutých odřadů sladěná s údery letectva. Ty dobývaly neobsazené nebo malými silami bráněné úseky obrany, rozšiřovaly průlom do stran a rozvíjely úspěch do hloubky. To zabezpečovalo hlavním silám vojsk v útoku rozhodný postup a úplné obsazení jednotlivých obranných postavení a jako důsledek nepřetržitý a rychlý další útok všech sil.

Jestliže byl průlom obranných postavení z chodu uskutečňován zpravidla na malém úseku a vyžadoval určitý čas na přípravu a činnost vojsk při průlomu, a kromě toho byl spojen s určitými ztrátami, pak útok z chodu byl většinou veden bez zastávek, ve vysokých tempech a na široké frontě. To v největší míře zabezpečovalo rozhodné rozvíjení útočných operací.

Oba tyto způsoby překonávání obranných postavení v operační hloubce nepřítele byly nejčastěji používány ve třetím, závěrečném období Velké vlastenecké války. Přitom obsazení obranných postavení z chodu bylo dosahováno nejčastěji tehdy, kdy se zahájením útočných operací byl zabezpečován rozhodný průlom hlavního pásma obrany nepřítele a do

jeho týlu pronikaly silné armádní a frontové rychlé skupiny. Jejich rozhodná činnost umožňovala předcházet přisunované zálohy nepřítele z hloubky a jeho vojska na odchodu při zaujímání včas připravených obranných postavení.

Řešení problému rozhodného rozvíjení útoku v letech války bylo tak spojeno s řadou faktorů, mezi nimiž měly výjimečný význam motorizace vojsk, hromadné použití tanků a letectva, vojevůdcovské mistrovství velitelů. Tomu napomáhala také okolnost, že již v předválečných letech se právě sovětskému vojenskému umění poprvé podařilo rozpracovat zdůvodněnou teorii hluboké útočné operace. V ní měly rozhodující místo cesty a způsoby rozhodného rozvíjení útoku do hloubky hlavně vysoce pohyblivými uskupeními vojsk v součinnosti s letectvem, vzdušnými výsadbami a jinými silami a prostředky.

Právě pokrokové vojenskoteoretické myšlení armády socialistického státu, založené na marxistickodialektické metodě analýzy forem a způsobů vedení operací v letech první světové války, zejména občanské války v SSSR a podložené rostoucími bojovými možnostmi vojsk v důsledku jejich mechanizace a motorizace v předválečných letech, rozpracovalo logickou teorii rozvoje útoku do velké hloubky a ve vysokých tempích. Tato teorie hluboké útočné operace byla základem mnohých vynikajících operací Velké vlastenecké války. Z analýzy zkušeností z Velké vlastenecké války z hlediska otázek průlomu a obsazení obranných postavení nepřítele z chodu můžeme vyvodit některé tendence rozvoje umění při jejich uskutečňování. Na začátku útočných operací s průlomem obrany vyvádělo někdy německofašistické velení svá vojska z prvního postavení a nechávalo tam jen malé síly k ochraně a přikrytí s tím, aby uchránilo před zničením hlavní síly v průběhu sovětské mohutné dělostřelecké a letecké přípravy. Toto mělo za následek, že sovětská vojska začala používat nového způsobu průlomu, a to činností přesunutých praporů, které vedly průzkum bojem. Někdy tato činnost přerůstala v nepřetržitý útok a ztěž z chodu druhého a dalších postavení bez dělostřelecké a letecké přípravy ve prospěch hlavních sil.

Rozvíjení taktického průlomu v operační zpravidla vyžadovalo vyřešení dvou problémů:

1. Rychlé narůstání úsilí s cílem rozhodným způsobem vyjít údernými silami do hloubky a tak vyloučit pokusy nepřítele obnovit ztracenou situaci a organizovat obranu na nových postaveních.

2. Rozšíření průlomu do stran a úplné obsazení jednotlivých obranných postavení.

Nejdůležitější a nejtěžší byl první problém, který byl řešen zejména rozhodnou a manévrovou činností armádních a frontových rychlých skupin, které měly ve svém složení tankové a mechanizované sbory a tankové armády (někdy byly na stupni front vytvářeny jezdecko-tankové nebo jezdecko-mechanizované skupiny, organizované z tankových, mechanizovaných a jezdeckých sborů). To znamená, že do rychlých skupin byly vyčleňovány nejmobilnější svazky a svazy, které měly největší údernou sílu. K předejití nepřítele při jeho činnosti na konci války byly častěji vyčleňovány předem připravené odřady a předvoje, a to nejen v rychlých skupinách, ale také ve vševojskových armádách a sborech, které útočily za rychlými skupinami a na samostatných směrech.

Rozšíření průlomu a obsazení obranných postavení bylo uskutečňováno jak svazky prvních sledů hlavních sil, tak i zasazováním druhých sledů a záloh do sražení k obklíčení nebo odříznutí uskupení nepřítele, která zůstala na obranných postavení nebo se pokoušela odejít.

V závěrečném období války se projevila tendence zvýšení manévrovosti a pohyblivosti všech vojsk v útoku. Rozhodným způsobem a často byly měněny směry útoku, zvláště rychlých skupin, jejich předem připravených odřadů a předvojů při obcházení ohnisek odporu. Manévrovost a vysoká tempa útoku v mandžuské operaci při zničení japonské Kuantungské armády byly zabezpečovány rovněž častějším vysazováním vzdušných (námořních) výsadek různého složení a určení. Projevila se tendence zesilování nepřetržitého palebného působení na vojska v obraně nepřítele, a to jak v době přibližování vojsk v útoku k obranným postavením, tak i v průběhu jejich průlomu nebo obsazení z chodu.

Teorie průlomu nebo obsazení obranných postavení z chodu při zahájení operace a v operační hloubce nepřítele v poválečném období se dále rozvíjela a vycházela ze zkušeností druhé světové války a lo-

kálních válek, ze změn v názorech na obranu, charakter, úkoly, budování a způsoby jejího vedení, konečně z rostoucích palebných, úderných a manévrových možností vojsk.

V soudobých podmínkách se značně zvýšila dálka ničení nepřítele, manévrovat a pohyblivost vojsk v důsledku jejich úplné motorizace a mechanizace, zavedení jaderných zbraní a dalších prostředků hromadného ničení, a zvýšení počtu protitankových prostředků, zejména PTRS u vojsk. Předvídá se používat minování na dálku.

Všechno to mění charakter boje vojsk v útoku a obraně. Vzhledem k jejich vysoké mobilitě mohou protistojící strany rychle přecházet z obrany do útoku. V důsledku toho válečná činnost (včetně prvních operací) od samého začátku může mít výsoké manévrový a pohyblivý charakter; proto problém obsazení obranných postavení nepřítele z chodu nabývá na svém významu. Je tedy nutné, abychom se v první řadě snažili obsadit jednotlivá obranná postavení z chodu a jen v případě neúspěchu, nebo není-li to účelné vzhledem k podmínkám situace, uskutečnit průlom po potřebné přípravě.

Samotný charakter soudobé obrany se značně změnil ve srovnání s minulými válkami. Válka se stala „válkou pancéřů“, která je nasycena značným množstvím obrněných objektů a cílů, zvláště protitankových prostředků, má velkou hloubku, je aktivní s vedením manévru vojsk, silami a prostředky podél fronty a z hloubky k vedení obranné i útočné činnosti.

V některých armádách NATO při přechodu do obrany v operačním měřítku se předpokládá vytvářet obranu do hloubky až několik set kilometrů, budovat předem předem postavení a za ní do hloubky 40–60 km mezilehlá obranná postavení. Před obrannými postaveními, zvláště před předem postavenými, předpokládá se vybudovat hluboké pásmo příkrytí (zabezpečovací pásmo), které by mělo značné množství ženijních zátarasů a bylo by bráněno dostatečnými silnými vojsky příkrytí. Takto vybudovanou obranu na obranných postaveních nezničí ani velké množství palebných prostředků hlavních sil útočníka, obránce zjistí jeho úderná uskupení, donutí ho k předčasnému rozvinutí, povede na něho mohutné palebné údery a někdy také údery vojsk před přední okraj.

Podobně organizovanou obranu, jenže v menším měřítku, používaly také jiné armády v lokálních válkách v Koreji, Vietnamu a na Blízkém východě. Zkušenosti z vedení operací v těchto válkách svědčí o tom, že k průlomu hluboce členěné obrany do celé její hloubky ve vysokých tempech je zapotřebí dokonale příprava vojsk k výsoké manévrové a rozhodné činnosti, výsoké umění řídit vojska, a to jak při přípravě, tak v průběhu operací.

Vojska v útoku, jak potvrdily zkušenosti z minulých válek, při vedení boje ke zničení vojsk příkrytí, mají možnost zjistit vybudování obrany, její důležité objekty, obejít předem postavenými jednotkami a útvary ohniska odporu, proniknout do neobsazených nebo jen slabými silami bráněných úseků hlavního pásma obrany, dovést řídit narůstání úsilí vojsk prvního sledu zpočátku na jednotlivých směrech a pak rozdělením a zničením obranných uskupení po částech ovládnout celé pásmo (postavení) z chodu. To bude možné zvláště tehdy, povede-li obránce pohyblivou nebo mobilní obranu, kdy na postaveních je rozmístěna část vojsk a hlavní síly jsou soustředěny v hloubce a předurčeny k vedení protiztečí a protiúderů. Stejná situace může být i v podmínkách, kdy nepřítele použije taktiky aktivní obrany, jejíž podstata tkví ve vedení protiztečí a protiúderů z hloubky a manévru vojsk na předpokládané úseky průlomu s cílem vytvoření nutné jejich hustoty k odrazení útoku. Boj s protiúdernými uskupeními, i při vedení aktivní obrany, může mít manévrový charakter. V jeho průběhu mohou být vytvořeny podmínky k obejití soustředěných silných uskupení, k jejich obchvatu a zničení po částech a k rozhodnému vklínění se do obrany přes její slabé úseky.

Bojová činnost spojená s průlomem pohyblivé (mobilní) obrany nepřítele bude mít tak od samého počátku výsoké manévrový charakter. V jejím průběhu vojska po překonání pásma příkrytí (zabezpečovacího pásma) soustředí v krátké době úsilí na jakýchkoli zvolených směrech a bez zastavení hlavních sil před obrannými postaveními nepřítele obsadí je z chodu.

V průběhu rozvíjení útočných operací bude se nepřítele snažit zdržet postup vojsk v útoku na předem připravených mezilehlých postaveních, které bude podle vzniklé situace obsazovat zálohami nebo odcházejícími vojsky v průběhu operace. Podle zkušeností z minulých válek nevyužití nebo upuštění od možnosti obsazení z chodu takových postavení mělo za následek snížení celkových temp útoku a prodloužení doby k dosažení cílů operace. Vojska v útoku, která po překonání taktické hloubky obrany nedokázala obsadit z chodu na široké frontě další obranná postavení, byla nucena zastavit se na určitou dobu k přípravě průlomu obrany na úzkých úsecích. V operaci vznikla vynucená přestávka. Tak tomu může být i v soudobých operacích, kdy vojska v útoku nedokáží z chodu obsadit jednotlivá mezilehlá obranná postavení nepřítele.

Způsob obsazení obranných postavení nepřítele z chodu na široké frontě není možné hodnotit jako obyčejný útok ve stanovených pásmech, který vzniká jen na základě iniciativy zdola. Musí být předem předvídan, přesně zplánován a činnost všech vojsk, sil a prostředků, které se zúčastňují rozvíjení operace, dokonale sladěna nadřízeným velitelstvím.

Zkušenosti z minulých válek umožňují udělat závěr o tom, že **plánování a organizace obsazení jednotlivých obranných postavení z chodu musí být připraveny včas**, již při přípravě útočné operace. Současně řadu organizačních a praktických opatření není možné předvídat předem a tím více je uskutečňovat, protože situace v průběhu operace se může zásadně změnit. Proto ve všech případech v období postupu vojsk k obrannému postavení nepřítele je nutné **uskutečnit bezprostřední přípravu a organizovat na všech stupních jeho obsazení.**

Při včasné organizovaném obsazení obranných postavení z chodu současně s řešením obecných otázek přípravy útočných operací musí velitelé a štáby dokonale zhodnotit možnosti nepřítele k zaujetí obrany v jednotlivých prostorech, stanovit charakter jejího vybudování, síly a prostředky, které může nepřítelem použít k obraně. Na základě toho volí směry a úseky, které mohou být v první řadě obsazeny předemurými útvary a potom i hlavními silami.

Při hodnocení vlastních vojsk se uvažuje o možnostech palebného ničení nepřítele a způsobu jeho uskutečnění, plánují se síly a prostředky, které obsadí jednotlivé úseky a celé obranné postavení a dále prostředky k rozvíjení útoku do hloubky. Princip soustředění úsilí na nejdůležitějších směrech má přitom velký význam. To znamená, že ovládnutí obranného postavení nepřítele není vždy účelné řešit najednou v celé šíři fronty, ale nejdříve na nejvýhodnějších úsecích, kde je nutné soustředit úsilí prostředků ničení a vojsk, především předemurých oddílů a předvojů. V dalším se usměrňují na tyto úseky hlavní síly, které stupňují úsilí a rozvíjejí dosažený úspěch, spojují jednotlivé úseky a ničí nepřítele po částech, zcela obsazují obranná postavení v celém pásmu útoku.

Na základě studia zkušeností z Velké vlastenecké války a lokálních válek je možné stanovit závislost způsobů obsazení obranných postavení z chodu na množství zvolených směrů a úseků, které je nutné obsadit, na způsobu palebného ni-

čení nepřítele v obranném postavení a na rozvíjení úspěchu do hloubky.

Z bohatých zkušeností z Velké vlastenecké války vyplývá, že **obsazení obranných postavení z chodu je možné uskutečňovat:**

— na směrech útoku svazků v celém pásmu nebo vytvořením samostatného úseku obsazení v každém svazku,

— společným úsilím na styku dvou svazků v útoku a vytvořením 1—2 společných úseků,

— současně s vytvořením jednoho společného úseku na směru hlavního úderu a na jiných směrech — samostatných úseků svazků.

V souladu se zvolenými směry a úseky obsazení mohou být vytvářena určitá uskupení vojsk a stanoven způsob palebného ničení. Při volbě směru rozvíjení úspěchu a úseků obsazení je nutné snažit se o to, aby vojska nepřítele, z hlediska zvoleného způsobu ovládnutí obranných postavení byla rozdělována nebo obklíčována a ničena po částech. Uskupení, vytvářená k plnění těchto úkolů, musí být vysoce mobilní a skládat se z motostřeleckých a tankových vojsk, prostředků ničení a zabezpečení. Všechny otázky včasné organizace obsazení obranných postavení nepřítele z chodu musí se odrazit v rozhodnutí velitele na operaci.

V průběhu rozvíjení operace při dosažení obranných postavení uskutečňuje se zpravidla bezprostřední organizace jejich obsazení, upřesňují se úseky a způsob obsazení nebo se určují nově v závislosti na situaci. V souladu s tím se upřesňují nebo nově určují úkoly vojskům, silám a prostředkům, stanoví se způsob jejich součinnosti, zabezpečení a velení. Všechna tato opatření je účelné uskutečňovat v průběhu bojové činnosti za přibližování vojsk k plánovanému obrannému postavení, které mají obsadit. Přitom vojska budou postupovat a působit bez zastávky a tak, aby se před obranným postavením včas rozvinula a zahájila ztec nepřítele z chodu ve stanovených úsecích nebo v celém pásmu.

Z celé podstaty obsazení postavení nepřítele z chodu vyplývají také zvláštnosti v práci velitelů a jejich štábů v oblasti velení vojskům, jak při jejich přibližování k obrannému postavení, tak i při organizaci jeho obsazení z chodu. K upřesnění rozhodnutí nebo přijetí nového rozhodnutí je nutné znát charakter obrany, složení sil a prostředků nepřítele, jejich pravděpodobnou hustotu na postavení, neobsazené nebo slabě bráněné úseky,

rozmístění raketových jaderných prostředků a dalších objektů v hloubce.

Tyto podklady je nutné shromažďovat v průběhu operace s využitím jak všech organických sil a prostředků průzkumu, tak i informací nadřazeného velitele. Nejvíce možností má vzdušný průzkum, jehož výsledky mohou být v krátké době doručeny zainteresovaným velitelům a štábům.

Rozhodnutí musí být upřesněno nebo přijato nové několik hodin před vyjitím předsunutých útvarů k obrannému postavení, a to tak, aby doručení úkolů všem silám a prostředkům, organizace součinnosti, zabezpečení a velení byly uskutečněny do doby jejich vyjití k postavení. Tato práce zpravidla probíhá na mapě, protože jak čas, tak někdy i podmínky k rekognoskaci a výjezdu do terénu nebudou. K organizovanému obsazení obranného postavení z chodu, nebo průlomu obrany nepřítelů v hloubce v průběhu rozvíjení útoku jsou pravidla zpravidla určována čáry zteče, volené co nejbliž k přednímu okraji, avšak tak, aby bylo zabezpečeno utajení rozvíjení do bojových sestav a bezpečnost před působením nepřátelských protitankových prostředků.

Přesun na tyto čáry, jak vyplývá z bojových zkušeností, je účelné organizovat po největším množství os přesunu. To urychlí rozvíjení a sníží ztráty vojsk v důsledku mohutných palebných úderů nepřítelů. Hlavní část dělostřelectva se může přesunovat za předsunutými útvary tak, aby mohlo včas zahájit palbu jak k zabezpečení přibližování a rozvíjení vojsk na čáře zteče, tak i vedení palebné přípravy a podpory útoku. Proto je výhodné pro dělostřelecké útvary vyčlenit samostatné osy přesunu. Prostředky PVO je nutné mít v bojových sestavách vojsk na přesunu, v pohotovosti k odražení úderů letectva a vrtulníků nepřítelů, zvláště v úsecích obsazení postavení nepřítelů. V celku způsob přibližování vojsk k obrannému postavení nepřítelů, které je určeno k obsazení z chodu, bude záviset na konkrétních podmínkách situace. Při překonávání pásma příkrytí mohou vést předsunuté odřady a předvoje bojovou činnost z útvarů příkrytí nepřítelů, obcházejí jednotlivá ohniska a uzly jeho odporu, rozhodně pronikají k úsekům, které mají obsadit, ztečí z chodu obsazují slabě bráněné prostory a neobsazené mezey.

Zvláště významnou úlohu při obsazování obranných postavení z chodu mohou mít předsunuté odřady. Jejich vzdálenost od hlavních sil může být různá. Někdy může dosahovat v průběhu soudobých útočných operací několik desítek kilo-

metrů. To umožňuje, s využitím jejich činnosti, získat upřesněné průzkumové zprávy o nepříteli a charakteru jeho obrany, využít jich k přijetí nového nebo upřesnění dříve přijatého rozhodnutí k obsazení obranného postavení hlavními silami z chodu a konkrétněji jim určovat bojové úkoly. Hlavní síly postupují za předsunutými odřady a předvoji zpravidla v proudech, a přibližováním se rozčleňují jak do šířky, tak i do hloubky tak, aby na čáře zteče zaujaly bojovou sestavu.

Zvláštní význam v soudobých podmínkách při obsazení obranných postavení nepřítelů z chodu má spolehlivé palebné ničení, v jednoho průběhu musí být na základě jednotného plánu využity všechny síly a prostředky, které má útočník k dispozici.

V období přibližování a boje předsunutých odřadů a předvojů v minulé válce byly vedeny úderý speciálně určeným letectvem, dělostřelectvem a jinými palebnými prostředky. Jestliže úspěšně postupovaly do hloubky obrany nepřítelů, pak dělostřelectvo, které za nimi postupovalo, rozvíjelo se a zahajovalo palbu podle toho, jak jednotlivé baterie a oddíly dosáhly pohotovosti. Celková palebná příprava útoku se v tomto případě neuskutečňovala. Při neúspěchu a zastávce před obranným postavením dělostřelectvo pokračovalo ve vedení palebného boje a tím zabezpečovalo přibližování a rozvíjení hlavních sil.

K zabezpečení plánovitého přibližování a rozvíjení hlavních sil je někdy výhodné vést letecké úderý a palbu speciálně vyčleněného dělostřelectva.

Bezprostředně před útokem hlavních sil v rámci divizí je možné uskutečnit palebnou přípravu. Její intenzita bude závislá na charakteru odporu nepřítelů, na dosažených úspěších při předejití nepřítelů při zaujetí obrany silami předsunutých odřadů a předvojů a na jejich další činnosti. Jestliže úspěšně nepřítel organizoval obranu mezilehlého postavení a odrazil útok předsunutých odřadů a předvojů, pak je nutné organizovat krátkou, ale mohutnou palebnou přípravu především na opěrné body s cílem zničit v první řadě protitankové, raketové, dělostřelecké prostředky a zálohy v bližší hloubce. Zvláštností vedení palebné přípravy v rámci svazů je to, že v důsledku různého časového rozpětí příchodu různých svazků k obrannému postavení nemusí být vedena současně na všech úsecích, ale podle stupně pohotovosti vojsk k útoku. Přitom letectvo bude vést manévry úderů, dělostřelectvo palbou a bojovou

sestavou po palebné přípravě z jednoho směru s cílem zesílení jeho síly na jiném směru (úseku). Je-li obrana nepřítele slabá, nemusí být palebná příprava vedena. Je možné omezit se jen na palebné přepady, po kterých vojska zahájí útok, a dělostřelectvo a letectvo ihned přejdou k palebné podpoře.

Útok předsumutých odřadů a předvojů a v dalším také hlavních sil, může být veden, jak to potvrzují zkušenosti z lokálních válek, komplexními bojovými sestavami. Úspěch přitom bude záviset především na nepřetržitosti doprovodu vojsk v útoku palbou dělostřelectva a údery letectva, zvláště na ohniska odporu, která zpomalují postup vojsk. Jednotky v útoku se nesmí zavazovat do zdlouhavých bojů o jednotlivé opěrné body, ale musí se snažit obcházet je a bez zastávky postupovat do hloubky s cílem zcela ovládnout celé obranné postavení, rozdělit a zničit nepřítele po částech.

Dosažený úspěch se může rychleji rozvíjet po zasazení druhých sledů, záloh, předsumutých odřadů různého určení a složení do boje k rozhodnému proniknutí do sestavy nepřítele, k jejímu rozdělení, zničení po částech a zničení důležitých objektů v hloubce. K zabránění přesunu záloh a manévru jednotkami a útvarů, které byly staženy z pasivních směrů, je nezbytné vést údery letectvem a působit rovněž dělostřelectvem s využitím pohyblivých a nepohyblivých přehradných a dalších druhů palby.

Protizteče a protiúder nepřítele, jak to potvrdily zkušenosti z Velké vlastenecké války, je účelné odrážet údery letectva, palbou dělostřelectva a vojsky jak střetným útokem, tak přechodem části sil do obrany ve výhodných prostorech, se současným vytvářením uskupení k vedení úderů do boků a týlu jeho protiúderných vojsk. K tomu mohou být využity druhé sledy, zálohy a vojska přesunutá ze směrů, kdy byl útok zastaven nebo nemá perspektivu rozvíjení.

Závěrem k některým způsobům řešení obsazení obranných postavení nepřítele z chodu je nutné ještě jednou zdůraznit, že je to velmi důležitý a mnohostranný problém. Organizace činnosti vojsk při plnění tohoto úkolu vyžaduje značné umění velitelů všech stupňů a jejich štábů.

Samotná činnost vojsk musí být směrlá, rozhodná a překvapivá, vedená s cílem předejít nepřítele při zaujímání obrany na jednotlivých obranných postaveních.

Obklíčená nebo odrážnutá uskupení nepřítele, která zůstala na bocích úseků obsazených našimi vojsky, jsou ničena převážně částí sil prvního sledu vojsk v útoku a vojsky druhých sledů a záloh.

Zkušenosti z arabsko-izraelského konfliktu a dalších lokálních válek svědčí o tom, že v soudobých podmínkách usku-tečnění obchvatu nepřítele ze vzduchu vysazením vzdušných výsadků v těsné součinnosti s vojsky v útoku je jedním z nejdůležitějších způsobů činnosti vojsk při obsazení obranných postavení z chodu.

Proto velkou úlohu při rychlém obsazení obranných postavení z chodu v soudobých podmínkách mohou mít vzdušné výsadky, používané jak k předejití nepřítele při zaujetí obrany, tak k vedení úderů z týlu na jeho uzly odporu. V prvním případě je účelné vysazovat je na neobsazené úseky na předním okraji připraveného postavení nebo v jeho hloubce, někdy i za ním na přístupových komunikacích vojsk nepřítele, která se přesunují z pasivních směrů. Ve druhém případě mohou být vzdušné výsadky vysazovány na postavení nebo v mezerách mezi opěrnými body k úderu z týlu proti nepříteli, ke zničení míst velení a dalších důležitých objektů ve prospěch vojsk, která útočí čelně.

Veškerá tato činnost vojsk směřuje k tomu, aby nepříteli nebyla dána možnost zaujmout pevnou obranu na připravených postaveních, k zamezení manévru vojsk, silami a prostředky do úseků, kde se předpokládá a uskutečňuje obsazení z chodu, někdy k využití tohoto manévru a k přenesení úsilí na ty směry, kde nepřítel útok nejméně očekává. Proto je výhodné vést různou demonstrační a klamnou činnost a zmást nepřítele o skutečných záměrech a zámyslech. Překvapení může v mnoha směrech předurčit úspěch útoku, včetně obsazení obranných postavení nepřítele z chodu.